

POLITIK FOR UDSATTE BYOMRÅDER

Politik for Udsatte Byområder 2017

Vedtaget af Borgerrepræsentationen juni 2017

Denne politik erstatter Politik for Udsatte Byområder fra 2011

Udgivet af Københavns Kommune

Projektledelse

Teknik- og Miljøforvaltningen,
Byens Udvikling, Almene Boliger

Design:

TMF-Grafisk Design

Foto:

Københavns Kommune
Thomas Vilhelm
Ursula Bach
Madman Factory
Ditte Haarløv Johnsen
VINTOR og CAOZ

side	4	FORORD
side	6	DE UDSATTE BYOMRÅDER
side	10	VISION FOR ET KØBENHAVN UDEN UDSATTE BYOMRÅDER
side	12	UNDERSTØTTENDE TILGANG
side	16	LOKALT ORGANISERENDE TILGANG
side	20	STRUKTUREL TILGANG
side	24	POLITIKKEN I PRAKSIS – FRA ORD TIL HANDLING
side	28	SÅDAN MÅLER VI

Et København uden udsatte byområder

København er en mangfoldig by med kvarterer med vidt forskellige kvaliteter og særkender. I dag har mangfoldigheden dog en bagside. København er en by i vækst men også en by, der deler sig op. Områder i byen har flere socialt udsatte og byder på færre muligheder end resten af byen. De sakker bagud, og de københavnere, der selv kan vælge, vender den del af København ryggen. Her begrænses livsmulighederne, fællesskabet sættes under pres, og byens potentialer forringes. Det har konsekvenser – for den enkelte, for byområdet og for København.

I 2011 satte vi med Politik for Udsatte Byområder for første gang rammen for et tæt samspil mellem alle syv forvaltninger. Vi gjorde det tydeligt, at bl.a. socialpolitik, sundhedspolitik, skolepolitik, kulturpolitik, beskæftigelsesindsats, planlægnings- og boligpolitik samlet set udgør grundstenene i arbejdet med at skabe en sammenhængende by. Mange steder er der også et stærkt lokalt engagement og gode kræfter, som samarbejder på at løfte kvartererne. Til trods for det har virkemidlerne ikke altid været tilstrækkelige. En del af de udsatte byområder oplever ikke samme positive udvikling som den øvrige by, og afstanden bliver større. Hvis København skal være en by, hvor det ikke er adressen, der har betydning for børnenes karaktergennemsnit, de voksnes tilknytning til arbejdsmarkedet og levealderen, så skal vi løfte i flok og skabe de bedste betingelser for en god og virkefuld hverdag i alle bydele.

Som et løfte til københavnernes viderefører vi ambitionen: Vi vil have et København uden udsatte byområder. Vi skal fortsat have fokus på den stærke kernerdrift og den ekstraordinære indsats i de udsatte byområder. Men vi vil også tage hånd om årsagerne til den sociale ubalance. Vi vil understøtte de dele af byen, hvor ressourcerne er færre end udfordringerne, og vi vil styrke den lokale beskæftigelsesindsats og samspillet med den almene boligsektor, private kræfter og andre samarbejdspartner, som kan gøre en forskel.

Vi har evidens for, at en fokuseret indsats virker, når vi bystrategisk arbejder med det rette miks af sociale og fysiske indsatser. Med den nye politik får vi et skærpet fokus på, hvor de udsatte områder er, så vi kan målrette indsatserne mod de dele af byen, der har mest brug for en omstilling. Det betyder, at vi kommer til at have et øget fokus på de udsatte byområder i udkanten af byen.

Det er en ambitiøs vision at gøre op med den opdelte by. Og med den nye politik erkender vi, at det vil tage tid, før visionen er nået. Vi kommer til at følge op løbende, og vi vil sætte en milepæl i 2025, hvor de udsatte byområder skal være halvt så udsatte som i dag.

Fra alle vore syv forvaltninger har vi i den nye politik indarbejdet mål, der er centrale for arbejdet med at løfte de udsatte byområder. I alt udgør de et hele, som vil gøre op med årsagerne til den opdelte by;

Frank Jensen
Overborgmester

Carl Christian Ebbesen
Kultur- og Fritidsborgmester

Morten Kabell
Teknik- og Miljøborgmester

Jesper Christensen
Socialborgmester

Anna Mee Allerslev
Beskæftigelses- og Integrationsborgmester

Ninna Thomsen
Sundheds- og Omsorgsborgmester

Pia Allerslev
Børne- og Ungdomsborgmester

understøtte de områder, der har det svært og skabe medborgerskab og lokal bæredygtighed. Ikke en indsats eller et politikområde kan klare opgaven alene. Kun i et stærkt samspil løfter vi byen.

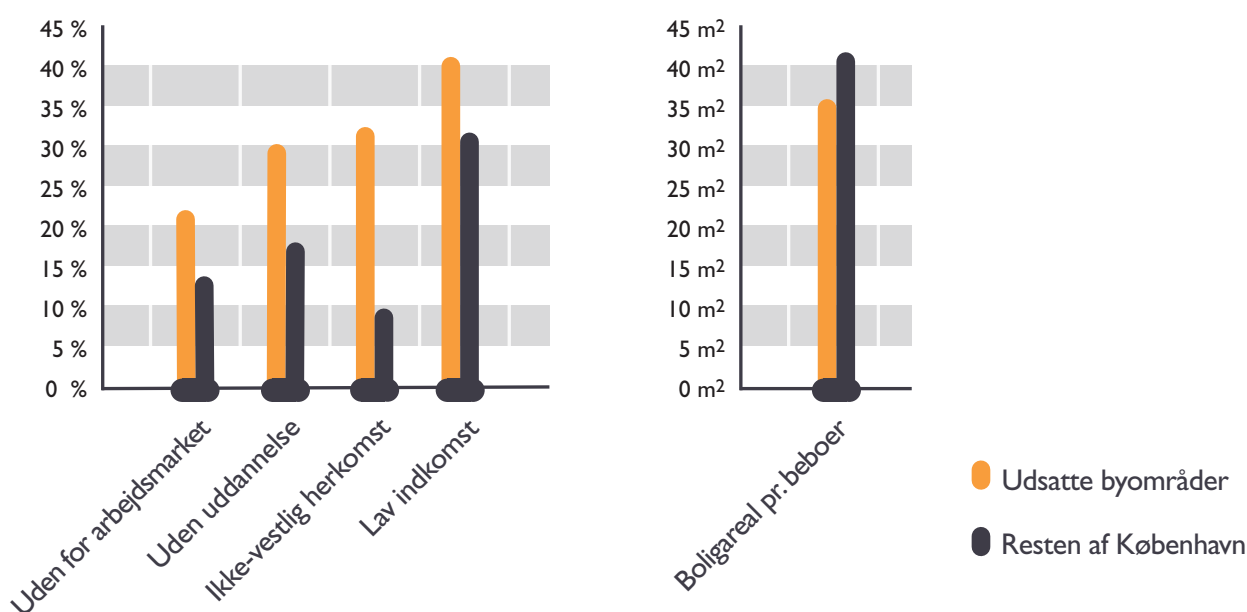
Det vigtigste redskab, når vi skal styrke de udsatte byområder, er den gode stærke kernerdrift. De udsatte byområder skal være velfungerende, vedligeholdte, trygge og grønne, og der skal være gode folkeskoler, institutioner, kulturhuse og fritidstilbud. Beboerne i de udsatte byområder skal i job og uddannelse og skal opleve sig som anerkendte og ligeværdige dele af fællesskabet gennem et styrket medborgerskab. Det kræver nogle gange, at vi gør en ekstra indsats i de udsatte byområder – at vi stiller byen lige ved at dosere indsatserne forskelligt.

Men det er ikke nok. Hvis vi for alvor skal gøre op med en opdelt by og ændre de udsatte byområders skæbne, skal vi samtidigt igangsætte og styrke forskellige indsatser i et helhedsorienteret blik på de udsatte byområder. Vi skal turde skabe varige forandringer med større greb. Det kan kræve, at vi ændrer på infrastrukturen, gentænker vores byrum eller måske vælter en boligblok. Det er ikke alle steder, det er nødvendigt. Men der, hvor det er, tager vi ansvaret på os. Nogle gange kan en del af løsningen på et udsat byområdes problemer nemlig godt ligge i udkanten af eller lige uden for selve området – fx i form af et kulturhus eller en profilskole.

Vores København skal være en sammenhængende by med plads til og brug for alle. Men vi kan ikke gøre det alene og inviterer med denne politik alle københavnere, grundejere, den almene boligsektor, erhvervsdrivende og lokale aktører med i arbejdet!

Vi håber, at I vil tage godt imod vores Politik for Udsatte Byområder.

De udsatte byområder

Udpegningskriterier

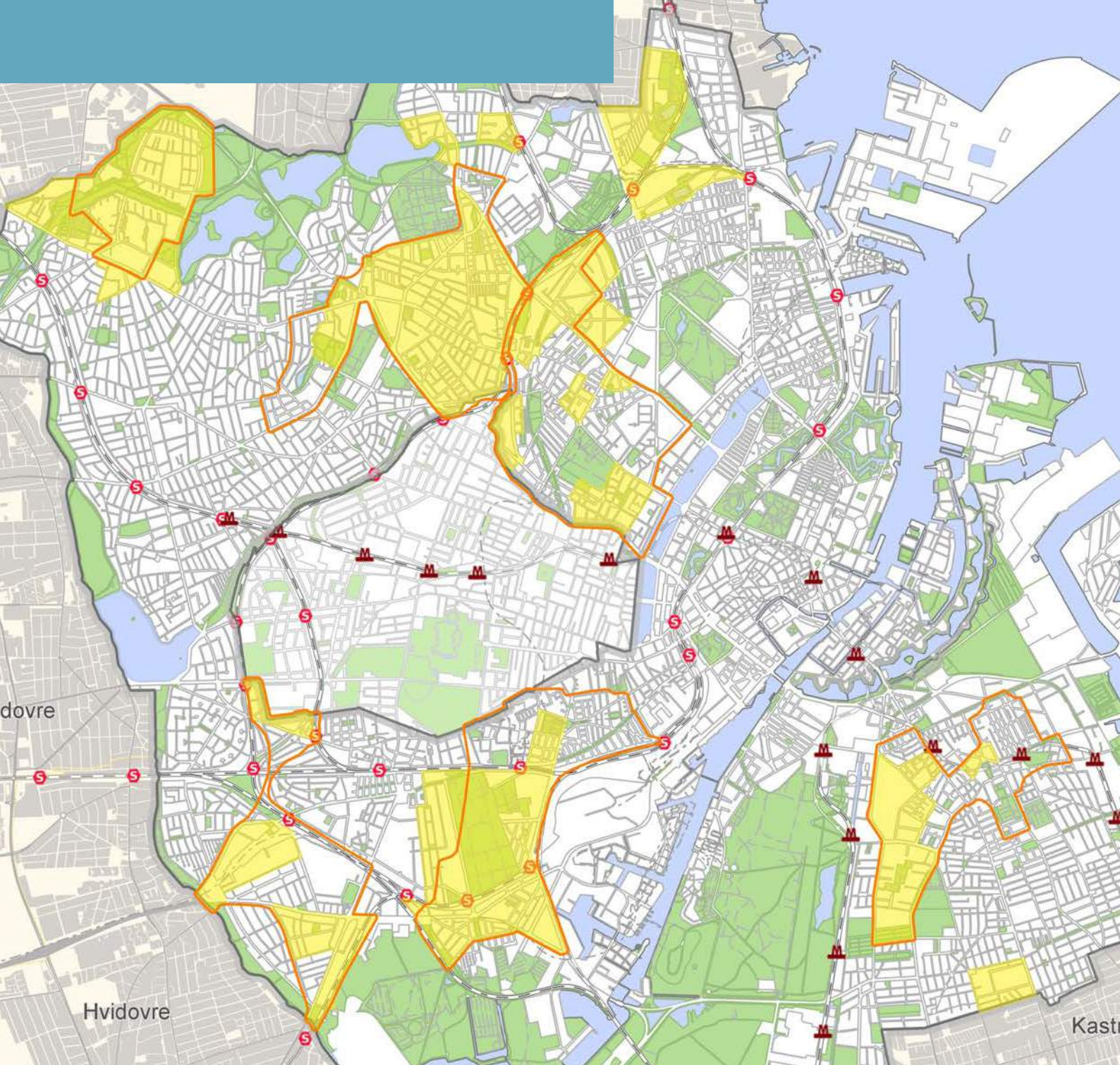
De udsatte byområder i København er udpeget på baggrund af en databaseret screening af hele byen på fem objektive udpegningskriterier, der i kombination med hinanden repræsenterer fysisk og social udsathed:

- beboere uden for arbejdsmarkedet
- beboere uden uddannelse
- beboere med lav indkomst
- beboere med ikke-vestlig herkomst
- boligareal pr. beboer*

Det er ikke det enkelte kriterium, der gør et område udsat, men flerheden af sociale og fysiske problematikker. Derfor er de udpegede områder dem, der er hårdest ramt på flest kriterier. Udpegningen er med denne politik blevet endnu mere fokuseret og markerer de steder i byen, hvor udsatheden er størst.

* At vi bor tæt er godt for klimaet og hjælper med at finde plads til det fortsat stigende antal københavnere. Men en koncentration af boliger med lidt plads til hver beboer kan betyde lavere boligstandard og stille større krav til byområdets faciliteter og offentlige og private tilbud som alternativ til den plads, der ikke er i boligen.

De udsatte byområder varierer meget i størrelse – fra næsten hele bydele til mindre byområder med ned til tusind borgere. De udsatte byområder udgør omkring en syvendedel af Københavns areal.

Områder i Politik for Udsatte Byområder fra 2011

Udsatte byområder 2017

Sammenlignet med resten af København har de udsatte byområder en overrepræsentation af borgere med sociale udfordringer og en række problematikker, der knytter sig til området. Nedslidte byrum, boliger af dårligere kvalitet, utryghed, ringere sundhed, negativ social arv, lavere fritidsdeltagelse, normbrydende gadeadfærd, sproglige vanskeligheder i daginstitutionerne mv.

EJERFORMER

En borger, der bor i et udsat byområde, har

5 gange så høj sandsynlighed for at bo i **en almen bolig** som en borger, der bor i en anden del af byen.

UDSÆTTELSER

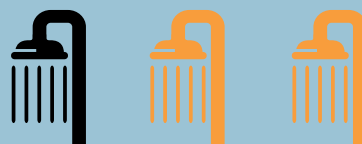

Der er **dobbelt så mange varslinger om udsættelse** i udsatte byområder som i København generelt.

BOLIGKVALITET

I det udsatte byområde Nordvest er der **dobbelt så mange** boliger, der **mangler enten toilet, bad eller fjernvarme**, som i et gennemsnitligt københavnsk kvarter.

MIDDELLEVETID

En beboer i det udsatte byområde Amager/Sundby **lever 7 år kortere** end en gennemsnitlig københavner.

UNGDOMSUDDANNELSE

---

1 ud af 4 unge i de udsatte byområder har **ikke påbegyndt en ungdomsuddannelse** 15 måneder efter afsluttet 9. klasse. I København generelt er det 1 ud af 6.

KARAKTERGENNEMSNIT

Elever, der bor i udsatte byområder, får i gennemsnit **1,2 karakterer lavere** end den almindelige københavnske elev til **afgangsprøven i folkeskolens 9. klasse.** (5,6 i de udsatte byområder mod 6,8 i København).

SPROG

Dobbelt så mange børn fra de udsatte byområder har **sproglige vanskeligheder**, når de starter i børnehaveklassen, end københavnske børn generelt.

A B C

BARRIERER

Tingbjerg-Husum er omkranset af 5 km barrierer i form af Vestvolden, motorvej og Utterslev Mose, der nærmest afskærer det udsatte byområde fra resten af byen.

Vision for et København uden udsatte byområder

København skal være en mangfoldig, sammenhængende og tryk by, hvor der er plads til og brug for alle byens borgere. Derfor skal grøn, sund og kreativ vækst samt livskvalitet styrkes i de udsatte byområder, så byen hænger sammen – både fysisk og socialt.

De udsatte byområder er præget af en flerhed af udfordringer. Derfor kræver løsningerne også, at der sættes ind på flere fronter samtidigt. Det er den samlede sum af mål og indsatser, der sikrer et København uden udsatte byområder.

Med Politik for Udsatte Byområder sætter vi tre overordnede tilgange i spil i løftet de udsatte byområder – den understøttende, den lokalt organiserende og den strukturelle tilgang. Tilgangene supplerer hinanden og er hver især nødvendige for at skabe varig helhedsorienteret udvikling og sammenhængende og socialt robuste byområder.

Understøttende tilgang

Kommunens kerneindsats understøtter områdets børn, voksne og familier og kompenserer for manglende lokale ressourcer. Herigennem understøttes beboernes sociale mobilitet, og der sikres balance mellem kvarterets udfordringer og ressourcer.

1

Højere fagligt niveau blandt eleverne

2

Færre udsættelser

Øget lighed i sundhed

3

4

Færre børn med sproglige vanskeligheder

Færre unge kriminelle

5

6

Flere i job og uddannelse

Flere børn i dagtilbud

7

8

Færre oplever diskrimination

9

Flere unge får en uddannelse

Lokalt organiserende tilgang

Områdets sociale bæredygtighed øges gennem styrkede netværk, stærke organisationer, institutioner og virksomheder og godt naboskab.

Strukturel tilgang

De strukturelle betingelser for bosætning ændres og forbedres, så området er attraktivt for en bred kreds af københavnere. Bl.a gennem ændringer i infrastruktur, bygninger eller byrums funktioner. Tilgangen rykker ved beboernes og besøgendes adfærd og oplevelse af området.

Understøttende tilgang

De udsatte byområder er karakteriseret af en koncentration af sociale og fysiske problemer, der betyder, at områdets børn, voksne og familier har adgang til færre lokale ressourcer end andre steder i byen. Forskningen viser, at konsekvensen kan være, at især børn og unges sociale mobilitet bliver begrænset, så deres chancer i livet begrænses.

Hvis alle københavnere skal have lige muligheder for et godt, arbejdsomt og langt liv, uanset hvor i byen de bor, kræver det, at de kommunale tilbud indimellem er endnu stærkere og endnu mere attraktive i udsatte byområder end i resten af byen. Med den understøttende tilgang fortsætter vi derfor princippet om at yde positiv særbehandling og investere målrettet i de udsatte byområder. Formålet med indsatsen er ikke at give enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner positiv særbehandling. Formålet er at styrke kernerdriften, så de ordinære kommunale indsatser i områderne er i stand til at sikre en positiv udvikling og bringe de udsatte byområder på niveau med byens øvrige områder.

Med Politik for Udsatte Byområder skal den kommunale kernerdrift styrkes. Det betyder, at en positiv udvikling i de udsatte byområder først og fremmest skal igangsættes ved eksempelvis at styrke den lokale folkeskole, biblioteket, den bemandede legeplads eller kvarterets sundhedstilbud – de steder, hvor københavnere møder kommunen i deres hverdag. De udsatte byområder skal også være lige så velfungerende, rene og vedligeholdte som resten af byen. Med kommunens drift som fundament skal politikken således sikre en tæt og koordineret sammenhæng mellem indsatser over for det enkelte individ eller den enkelte familie og de områdebaserede indsatser.

Med beskæftigelsesindsatser, borgerinvolvering og uformelle driftssamarbejder med almene boligorganisationer om renhold og pleje af fx grønne arealer, fortove og parkeringspladser, skaber Green Teams tryghed, trivsel og ejerskab i byens udsatte byområder.

Derfor sætter vi os disse mål

1

Højere fagligt niveau blandt folkeskolens elever i de udsatte byområder

Alle børn skal have muligheden for at blive så dygtige, som de kan – også i de udsatte byområder. Derfor skal karaktergennemsnittet i de bundne prøvofag ved folkeskolens 9. klasseprøve for eleverne fra de udsatte byområder nærme sig københavnerniveauet.

2

Færre udsættelser i de udsatte byområder

Færre beboere i de udsatte byområder skal komme i en så usikker boligsituation, at de får en udsættelsesvarsling.

3

Øget lighed i sundhed i de udsatte byområder

Ligheden i sundhed skal øges, så beboerne i de udsatte byområder får en længere middellevetid og flere gode restleveår uden sygdom og funktionsnedsættelse.

4

Færre børn med sproglige vanskeligheder i de udsatte byområder

Alle børn og unge skal opleve at være en del af et socialt fællesskab og have de bedste udviklingsmuligheder for deres sprog. For at sikre den bedste start i uddannelsessystemet og i samfundet skal færre børn fra de udsatte byområder derfor score under 15 point i sprogscreeningen i 0. klasse.

5

Færre unge kriminelle i udsatte byområder

Færre mindreårige i de udsatte byområder skal være involveret i alvorlig kriminalitet.

6

Flere borgere over 30 år i udsatte byområder kommer i job og uddannelse

Der er flere ledige borgere i de udsatte byområder end i resten af København. Der skal være lige så gode muligheder for at få job og uddannelse for ledige borgere i udsatte byområder som i resten af København.

7

Flere børn i de udsatte byområder går i dagtilbud

Alle børn har ret til positiv voksenkontakt hver dag og opleve at være en del af et socialt fællesskab, hvor de mødes af et trygt og omsorgsfuldt miljø med respekt og anerkendelse. Forskning viser, at børn har rigtig god gavn af at starte i en daginstitution, hvor de kan blive stimuleret sprogligt og socialt. Derfor skal flere børn i de udsatte byområder gå i dagtilbud.

8

Færre unge i de udsatte byområder oplever diskrimination

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens medborgerskabsundersøgelse (2016) viser, at udsatte grupper oftere udsættes for diskrimination.

9

Flere unge i de udsatte byområder får en uddannelse

Alle børn og unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse. Derfor skal flere unge i de udsatte byområder være i gang med en ungdomsuddannelse 15 måneder efter afsluttet 9. klasse fra en københavnsk folkeskole. Der er færre unge i de udsatte byområder, der får en uddannelse end i resten af København. Der skal være lige så gode muligheder for de unge i udsatte byområder for at få en uddannelse som i resten af København. Derfor skal der være færre unge i de udsatte byområder, der modtager uddannelseshjælp.

Boligsociale helhedsplaner løfter udsatte unge

De 14 boligsociale helhedsplaner i København er en vigtig nøgle til at løfte de udsatte byområder i et samarbejde mellem kernerdriften i kommunen og det lokale, beboernære arbejde i boligorganisationerne. Helhedsplanernes formål er at skabe tryghed og bryde den negative sociale arv.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Børne- og Ungeforvaltningens UU-afdeling og de boligsociale helhedsplaner samarbejder om at styrke og understøtte de unges forudsætninger for at begynde på en uddannelse eller komme i job.

Udlejningsaftalen og Hovedaftalen med den almene sektor – to effektive værktøjer

Den boligsociale anvisning til byens almene boliger betyder at beboersammensætningen i nogle almene boligområder sættes under pres, og der vil naturligt ske en koncentration af ressourcensvage beboere i de områder, der har de billigste boliger. Med udlejningsaftalen mellem Københavns Kommune og de almene boligorganisationer forebygger vi en del af koncentrationen ved

en målrettet og balanceret boligsocial anvisning, hvor der ikke anvises udsatte borgere til de mest udsatte boligafdelinger. Samtidig har Københavns Kommune i Kommuneplan 2015 og Hovedaftalen med de almene boligorganisationer sat et mål om, at der skal bygges billige almene boliger spredt over hele byen.

Kommunens tilbud til de yngste børn og deres familier har en særlig vigtig rolle i at sikre, at alle københavnske børn og unge bliver livsduelige og i stand til at skabe sig en tilværelse på egen hånd. Gennem dagtilbuddene skal alle børn have en positiv voksenkontakt hver dag, udvikle sproget og opleve at blive en del af et socialt fællesskab for at få de bedste udviklingsmuligheder fremover.

Lokalt organiserende tilgang

De udsatte byområder er samlingspunkter for forskellige befolkningsgrupper, aktiviteter, boformer og funktioner. Det skaber mangfoldige kvarterer, hvor forskelligartede behov, drømme og krav lever dør om dør. Den forskellighed kan være kilde til kreativitet, innovation og øget solidaritet i mødet mellem forskellige mennesker og normer. Men forskelligheden kan også rumme kimen til konflikt, og det kræver en målrettet indsats at sikre, at mangfoldigheden i de udsatte byområder bliver en positiv drivkraft og ikke årsag til konflikter, sammenstød og utryghed.

Derfor er en vigtig tilgang i arbejdet med de udsatte byområder at sikre stærke organisationer, institutioner, klubber og virksomheder og at styrke de lokale netværk og beboeres handlekraft og ejerskab til området. Det handler om at styrke byens sociale sammenhængskraft – den gensidige tillid og de sociale bånd mellem beboere og grupper i et byområde – så områderne i højere grad bliver selv bærende og trygge.

Et vigtigt greb i den lokalt organiserende tilgang er at sikre, at der er lokale platforme, som giver mulighed for møder mellem forskellige mennesker. Det kan være fysiske rammer som en legeplads, et byrum eller et kulturhus, der danner gode, trygge og levende rammer at møde hinanden i. Lokale platforme kan også være netværk, klubber og foreninger, som fx den lokale karateklub eller et folkekøkken, der sikrer et rigt naboskab og kultur- og idrætsliv. Derfor skal de lokale fysiske rammer og tilbud være så attraktive, at de tiltrækker områdets beboere og københavnere fra andre dele af byen på tværs af sociale og kulturelle skel. På den måde sikres det også, at indsatserne er robuste på den længere bane.

I samarbejde med en række lokale aktører afholder Kultur- og Fritidsforvaltningen FerieCamp i syv udsatte byområder i København. FerieCamp afvikles i de fem store skoleferier og skaber en platform, hvor børn og unge i alderen 6-17 år får mulighed for at møde lokale foreninger, kulturhuse, biblioteker og andre fritidstilbud i bydelen.

Her vender en forening Hulgårds Legeplads i Bispebjerg på hovedet.

For at sikre den sociale sammenhængskraft i byområderne skal udviklingen af de udsatte byområder være lokalt forankret. Afsættet skal være det enkelte områdes udfordringer og de beboere, der bor her. De udsatte byområders komplekse udfordringer og store mangfoldighed betyder, at løsningerne skal være socialt rummelige og understøtte det enkelte kvarters mangeartede behov.

Derfor sætter vi os disse mål

10

Bedre byliv i de udsatte byområder

Beboerne i de udsatte byområder skal opleve, at deres lokalområder har et levende og varieret byliv. Det betyder, at de udsatte byområder skal have gode og socialt robuste byrum med bynatur, der fungerer som en ramme om netop det hverdagsliv, der passer til det enkelte lokalområde.

11

Flere børn og unge i udsatte byområder skal være aktive i kultur- og fritidslivet

Andelen af beboere i de udsatte byområder, hvis børn er aktive i kultur- og fritidslivet, skal nærme sig niveauet for København. Dette skal bl.a. opnås ved, at flere børn og unge fra de udsatte byområder skal deltage i FerieCamps, guides af Fritidsguiderne KBH og blive medlemmer af de foreninger, der modtager midler fra indsatsen "Sociale Partnerskaber".

12

Færre utrygge i de udsatte byområder

De udsatte byområder skal være trygge områder at bo, leve og færdes i, så mødet mellem mennesker kan baseres på tillid. Tryghed er grundlaget for at leve et godt og frit liv i en sund og attraktiv by. Derfor skal andelen af utrygge beboere i de udsatte byområder kontinuerligt nærme sig københavnerniveauet og i 2025 være på niveau med resten af København.

13

Mere medborgerskab i de udsatte byområder

Beboerne i de udsatte byområder skal opleve, at de har god mulighed for at involvere sig lokalt. Det betyder, at vi tager et særligt ansvar for at involvere beboere, brugere og lokale aktører i udvikling af de udsatte byområder.

14

Færre unge i de udsatte byområder oplever social kontrol

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens medborgerskabsundersøgelse (2016) viser, at udsatte grupper oftere udsættes for social kontrol.

15

Flere borgere i udsatte byområder stemmer til kommunalvalg

Borgere i udsatte byområder har en lavere valgdeltagelse sammenlignet med byen som helhed. Der skal være lige så gode muligheder for at stemme for borgere i udsatte byområder som i resten af København.

Et særligt vigtigt samspil med omverden

Vi kan ikke løfte de udsatte byområder alene. Derfor skal udviklingen ske i samspil og partnerskab med københavnernes, de frivillige organisationer, de almene boligorganisationer og alle, der bruger, besøger eller driver virksomhed i de udsatte byområder.

En stor del af københavnernes er gode til at deltage i debatten om byens udvikling, men i de udsatte byområder har vi et særligt ansvar for at sikre, at de grupper, der ikke råber højest, også bliver hørt. Dette er også afgørende for at opbygge beboernes handlekraft, så områderne på sigt bliver selv bærende.

Lys i Stengade
En del af områdefornyelsen på Nørrebro

Områdefornyelse er et effektivt redskab til at løfte udsatte byområder

Københavns Kommune igangsætter hvert år to områdefornyelser i udsatte byområder. Områdefornyelserne er en 5-årig helhedsorienteret indsats i et geografisk afgrænset område. Indsatsen består af en række fysiske, kulturelle og sociale projekter. Hvilke projekter, der skal gennemføres i et område, afhænger af de lokale behov. Områdefornyelsens projekter besluttet og

realiseres i et forpligtende samarbejde med borgere, erhvervsdrivende og andre aktører i området. Det gensidige kendskab og samarbejde mellem lokalområdet og kommunen betyder, at løsningerne bliver forankret både lokalt og i den kommunale drift, så de fortsat har effekt, når områdefornyelsen stopper.

Strukturel tilgang

København skal være en dynamisk og forskelligartet by. Men kontrasterne må ikke blive så store, at København bliver en for opdelt by. Sammenhængen mellem byens områder skal styrkes, og det skal være let, trygt og inspirerende at bevæge sig på tværs af byen. Derfor skal de udsatte byområder være grundlæggende attraktive og hænge godt sammen med resten af byen – fysisk, socialt og mentalt.

I samarbejde med private aktører og den almene sektor har kommunen gennem en årrække gennemført sociale og understøttende indsatser i de udsatte byområder for at skabe mere socialt bæredygtige byområder. Det har haft en positiv effekt og hjulpet mange beboere til en bedre kurs i livet. Men i de mest udsatte byområder tyder meget på, at der skal en særlig indsats til for at ændre områdernes skæbne. Det skyldes bl.a., at en stor del beboere vælger at flytte fra områderne, når de får flere muligheder i livet, og i stedet flytter nye beboere med sociale udfordringer ind. Dette omtales ofte som elevatoreffekten. Områderne og de indsatser, der finder sted i områderne, fungerer som en elevator, der løfter den enkelte beboer til en bedre social og økonomisk situation, men ændrer ikke områdernes status på grund af fraflytning. Med udlejningsaftalen afbøder Københavns Kommune og de almene boligorganisationer den effekt ved målrettet at anvise udsatte borgere til boligafdelinger med flere ressourcestærke beboere. Men det løser selvfølgelig ikke hele udfordringen.

For at vende udviklingen for de mest udsatte områder skal en områdebaseret tilgang sikre, at de sociale indsatser kombineres med varige, fysiske forandringer, der tilsammen bidrager til, at byområderne bliver mindre udsatte og mere attraktive. Det handler om at sætte koordineret, fokuseret og mere massivt ind. Det handler om at ændre de strukturer, der fastholder et område i udsathed. Det kan fx være ved at binde området sammen med den omkringliggende by

med infrastruktur og offentlig transport. Det kan også være ved at skabe destinationer, byrum og grønne arealer af høj kvalitet, der øger områdets attraktivitet. Samtidig skal boligerne have en tidssvarende kvalitet og tilbyde forskellige bo- og ejerformer.

Derfor sætter vi os disse mål

16

Mere sammenhængende by

De udsatte byområder skal hænge bedre sammen med resten af byen, så ingen byområder er isolerede og afskåret fra at være en del af København. Områderne skal invitere byen indenfor, og der skal være flere overgange i barrierer såsom regionale veje, volde og jernbaner, der adskiller de udsatte byområder fra resten af byen.

17

Mere blandet boligmasse i de udsatte byområder

I de udsatte byområder er ca. 50 % af boligerne almene boliger. For at løfte de udsatte byområder arbejdes strategisk på at ændre de grundlæggende fysiske strukturer og fremme blandede ejerformer. En øget andel af private boliger i de udsatte byområder vil bidrage til en bedre social balance og udviske negative forskelle mellem byens kvarterer, således at københavnerne i højere grad vil færdes og bosætte sig på tværs af byen.

18

Mere attraktive boliger af tidssvarende kvalitet i de udsatte byområder

Boligerne i de udsatte byområder skal være grundlæggende attraktive og have en kvalitet, der svarer til resten af byen. Det betyder, at antallet af boliger med installationsmangler (manglende toilet/bad/fjernvarme), støjbelastning og et højt energiforbrug skal reduceres. Samtidig skal beboerne have adgang til attraktive og tidssvarende grønne friarealer.

Evidensbaseret tilgang til arbejdet med udsatte byområder

Københavns Kommunes og Arkitektforeningens forskningsprojekt *Evidens for sociale effekter af fysiske indsatser i udsatte byområder* fastslår på baggrund af en sammenligning af 27 forskellige studier evidensen for, at udsatte byområder kan løftes gennem at kombinere sociale indsatser med fysiske indsatser af strukturelt forandrende art.

De strukturelt forandrende indsatser skal ændre på de forhold, der gør, at ressourcerne vælger at flytte fra områderne eller ikke ønsker at flytte ind i områderne. Studiet viser, at det ofte vil være forhold som utryghed, dårligt omdømme og mangel på attraktive boliger, forskellige ejerformer, funktioner eller udearealer.

Et samlet løft af Sydhavnen

I Sydhavnen er der de seneste år igangsat en lang række større enkeltstående projekter og investeringer, herunder metrobyggeriet. I 2014 blev en områdefornyelse igangsat for at binde projekterne sammen og sikre en samlet og helhedsorienteret udvikling af kvarteret.

Urbanplanen – et samlet blik skaber forandringen

Urbanplanen er et eksempel på en koordineret udviklingsplan. Her vil nedrivningen af en institution muliggøre opførelsen af et nyt boligbyggeri og ny detailhandel, der gør området mere attraktivt og tiltrækker en ny beboergruppe til

lokalområdet. Institutionen genopføres til gengæld på en ny mere attraktiv placering, hvor den skaber bedre rammer om børnene, skaber mere byliv og øger trygheden.

Byudvikling i Tingbjerg-Husum

Tingbjerg-Husum rummer med bevaringsværdige bygninger og store skønne naturområder et stort potentiale for at blive et virkelig attraktivt byområde. Med en ny byudviklingsstrategi for Tingbjerg-Husum tegnes hovedstrukturen for en bydannelse, der trin for trin skal gøre området mere attraktivt, trygt og grønt. Et byområde, hvor beboere er stolte over at bo, og hvor

endnu flere vil få lyst til at bosætte sig. Bydannelsen, der skal løftes af både offentlige og private investeringer og i tæt samarbejde med de almene boligorganisationer, skal skabe et mere varieret boligudbud, et styrket byliv med plads til og grundlag for butikker, fritidsaktiviteter og andre byfunktioner samt bedre trafikforbindelser til de omkringliggende bydele.

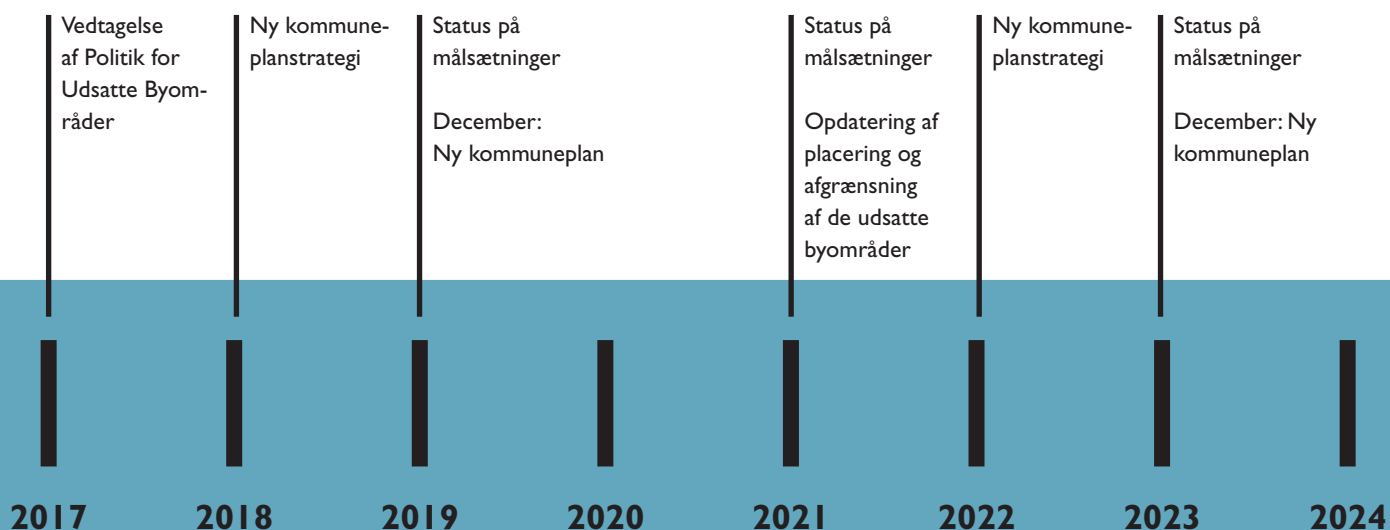
Superkilen er et eksempel på, hvordan fysiske forandringer kan ændre et områdes funktion og attraktivitet. Områdefornyelsen Mimersgadekvarteret igangsatte omdannelsen af området fra en nedslidt og utryk cykelrute til et byrum med plads til ophold og aktiviteter. I dag skaber Superkilen en attraktion i området og en positiv sammenhæng mellem det udsatte boligområde Mjølnerparken og resten af Nørrebro.

Fra ord til handling

Med Politik for Udsatte Byområder har Københavns Kommune formuleret en overordnet vision for områderne og en række konkrete målsætninger, der søges opnået i 2025 og derefter. Forvaltningerne forpligter sig til at arbejde for at opnå og følge op på disse målsætninger.

Vi følger op på ambitionerne for de udsatte byområder gennem en løbende monitorering af områderne og en løbende politisk stillingstagen til prioritering af de udsatte byområder. Derfor aflægger forvaltningerne hvert andet år en status på målene til Borgerrepræsentationen. For at sikre, at kommunens indsats hele tiden fokuseres i de områder, hvor behovet er størst, opdateres placeringen og afgrænsningen af de udsatte byområder hvert fjerde år. De udsatte byområder indgår tilsvarende i arbejdet med kommuneplanen.

Organisering af samarbejdet om de udsatte byområder

Samarbejde mellem forvaltningerne er afgørende for at sikre løbende koordinering og helhedsorienterede løsninger på de komplekse udfordringer i de udsatte byområder. Forvaltningernes tværgående fora om de udsatte byområder, Den Tværkommunale Styregruppe, sikrer videndeling og fælles beslutninger på tværs af forvaltninger og fagområder. Overordnet bindes samarbejdet om de udsatte byområder sammen på administrativt og politisk ledelsesniveau af Samarbejdsforum og Partnerskabsforum, hvor også den almene sektor deltager. De almene boligorganisationer spiller en særlig rolle i løsningen af

udfordringerne i de udsatte byområder, og det er afgørende, at kommunen og de almene boligorganisationer arbejder tæt sammen.

I 2017 blev iværksat en ny struktur for styring af de boligsociale indsatser i København, der styrker samarbejdet og binder kommunen og den almene sektor tættere sammen om den boligsociale indsats. Der er etableret fem nye boligsociale bydelsbestyrelser, der har ansvar for fremdrift og effekt og et styrket fokus på de fælles mål for de boligsociale helhedsplaner.

Opfølgning på Politik for Udsatte Byområder, herunder milepæl, mål og placering og afgrænsning af de udsatte byområder

2025

2026

Sådan skaber vi koordineret effekt i de udsatte byområder

Når vi med den strukturelle tilgang vil skabe en mere sammenhængende by, en mere blandet beboersammensætning og mere attraktive boliger og byrum, skal der noget særligt til. Der vil ofte være behov for at se på byområdet oppefra i et bredere perspektiv, og med ændringer i områdernes struktur eller funktioner kan der skabes varige forandringer. For at skabe den største effekt skal private og offentlige projekter og investeringer i de udsatte byområder virke sammen og skabe merværdi for områderne, beboerne og brugerne.

København er en by i vækst, der vokser med næsten 1.000 indbyggere om måneden. Derfor er der naturligt en del større anlægsprojekter på vej de kommende år. Dertil kommer alle de almindelige vedligeholdelses- og renoveringsprojekter, der løbende skal udføres som led i en ansvarlig drift af byen. Det største potentiale findes derfor i kombinationen og koordineringen af flere større projekter – som alligevel skal gennemføres. Det kan være eksisterende planer om klimatilpasning, en skolerenovering, opførelsen af en børneinstitution, etableringen af nye byrum, omfattende vejgenopretning eller gennemførelsen af en omfattende fysisk helhedsplan i en almen boligafdeling.

Styrket koordinering af de fysiske indsatser skaber synergi i investeringerne, og de enkelte projekter opnår en merværdi og sammenhæng, der fører til en større og varig effekt af den samlede udvikling af området.

Med Politik for Udsatte Byområder vil vi sætte trumf på den stærke koordinering af de fysiske projekter. Vi vil derfor fastlægge en praksis på tværs af kommunen, hvor vi i de udsatte byområder i særlig grad koordinerer de fysiske indsatser i tid, sted og udformning. Det gælder både i planlægning, ved budgetlægning og ved udførelse af projekterne.

Alle forvaltninger skal identificere planer om og behov for større anlægs-, vedligeholdelses- eller renoveringsprojekter i de udsatte byområder. På den baggrund identificeres de udsatte områder, hvor der er potentiale for at skabe en større varig effekt med en helhedsorienteret koordinering af projekterne. Derudover identificeres eventuelle supplerende projekter, der endnu ikke er finansieret, men som kan bidrage til at skabe synergi og strukturelle forandringer og på den måde skabe større effekt for det udsatte byområde.

MISERABLES

Sådan måler vi

Understøttende tilgang

Mål, indikatorer og hovedansvarlig forvaltning

Mål	1 Højere fagligt niveau blandt eleverne i de udsatte byområder	2 Færre udsættelser i de udsatte byområder	3 Øget lighed i sundhed i de udsatte byområder	4 Færre børn med sproglige vanskeligheder i de udsatte byområder	
Indikator	Karaktergennemsnittet i bundne prøvfag ved folkeskolens 9. klasseprøve nærmer sig niveauet for København	Antallet af varslinger af fageduetsættelser i de udsatte byområder er faldet med 25 %	Middellevetiden for beboerne i de udsatte byområder nærmer sig middellevetiden i København	Beboerne i udsatte byområder lever med flere gode leveår uden langvarig sygdom og funktionsnedsættelse efter deres 30. år, så niveauet nærmer sig det for København	Andelen af børn i udsatte byområder, der scorer under 15 i sprogscreeningen inden 0. klasse, nærmer sig niveauet for København
Baseline	De udsatte byområder: 5,6 København: 6,8 (udelukkende elever med mindst fire aflagte prøver i bundne prøvfag)	De udsatte byområder: 1,4 % København: 0,6 %	De udsatte byområder: 74,7 år København: 78,6 år	Forventede leveår uden langvarig sygdom: De udsatte byområder: 27,8 år København: 32,4 år Forventede leveår uden funktionsnedsættelse: De udsatte byområder: 24,0 år København: 30,0 år	De udsatte byområder: 31,3 % København: 16,2 % (sprogscreenet 2015)
Forvaltning	Børne- og Ungdomsforvaltningen	Socialforvaltningen	Sundheds- og Omsorgsforvaltningen	Børne- og Ungdomsforvaltningen	

Mål	5 Færre unge kriminelle i udsatte byområder	6 Flere borgere over 30 år i udsatte byområder kommer i job og uddannelse	7 Flere børn i de udsatte byområder går i dagtilbud
Indikator	Antallet af mindreårige kriminelle fra udsatte byområder fremstillet i grundlovsforhør er faldet med XX pct.	Andelen af borgere på midlertidig offentlig forsørgelse i udsatte byområder mindskes i perioden 2017-2025	Andelen af 2-årige, der er indskrevet i dagtilbud stiger
Baseline	Antal i udsatte byområder: XX Antal i hele København: XX [Baseline kommer med udarbejdelsen af 2016-data]	De udsatte byområder: 14,3 pct. København: 9,1 pct.	De udsatte byområder: 88,8 % København: 93,5 % (inklusive fx privat børnepasning, dagpleje mv.)
Forvaltning	Socialforvaltningen	Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen	Børne- og Ungdomsforvaltningen

Mål	8 Færre unge i de udsatte byområder oplever diskrimination	9 Flere unge i de udsatte byområder får en uddannelse	
Indikator	Andelen af de unge i udsatte byområder, der oplever diskrimination mindskes i perioden 2017-2025	Andelen af elever fra københavnske folkeskoler, der 15 måneder efter afsluttet 9. klasse er i gang med en ungdomsuddannelse, nærmer sig niveauet for København	Andelen af unge på uddannelseshjælp i udsatte byområder mindskes i perioden 2017-2025
Baseline	Baselinemåling foretages i 2019	De udsatte byområder: 75,8 % København: 85,5 % (afgang fra 9. klasse 2015)	De udsatte byområder: 4,1 % København: 2,8 %
Forvaltning	Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen	Børne- og Ungdomsforvaltningen	Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Lokalt organiserende tilgang

Mål, indikatorer og hovedansvarlig forvaltning

Mål	10 Bedre byliv i de udsatte byområder		11 Flere børn og unge i de udsatte byområder skal være aktive i kultur- og fritidslivet	12 Færre utrygge i de udsatte byområder	
Indikator	Andelen af beboere i de udsatte byområder, der oplever, at deres lokalområde er levende og varieret, nærmer sig niveauet for København	Andelen af beboere i de udsatte byområder, der oplever, at deres lokalområde er ren- og vedligeholdt, nærmer sig niveauet for København	En stigning i antal deltagere i FerieCamps, antal guidninger hos FritidsGuiderne KBH, og en medlemstilgang hos de foreninger, der modtager midler fra indsatsen Sociale Partnerskaber	Andelen af beboere i de udsatte byområder, hvis børn under 18 er aktive i kultur- og fritidslivet, nærmer sig niveauet for København	Andelen af utrygge beboere nærmer sig kontinuerligt niveauet for København og er på niveau med resten af København i 2025
Baseline	De udsatte byområder: X % København: X % [Baseline kommer med undersøgelse via borgerpanelet i 2017]	De udsatte byområder: X % København: X % [Baseline kommer med undersøgelse via borgerpanelet i 2017]	Antal deltagere (frem-møder) i FerieCamp (2016): 51.183 Antal guidninger FritidsGuiderne KBH (2016): 700 Medlemstal i foreninger som modtager midler fra Sociale Partnerskaber (2015): 2.786	De udsatte byområder: X % København: X % [Baseline kommer med undersøgelse via borgerpanelet i 2017]	De udsatte byområder: 16 % utrygge i nabolaget og 28 % utrygge i aften-nattetimerne København: 9 % utrygge i nabolaget og 22 % utrygge i aften-nattetimerne
Forvaltning	Teknik- og Miljøforvaltningen		Kultur- og Fritidsforvaltningen	Økonomi-forvaltningen	

Mål	13 Mere medborgerskab i de udsatte byområder	14 Færre unge i de udsatte byområder oplever social kontrol	15 Flere borgere i udsatte byområder stemmer til kommunalvalg
Indikator	Andelen af beboere i de udsatte byområder, der oplever god mulighed for at involvere sig lokalt, nærmer sig niveauet for København	Andelen af de unge i udsatte byområder, der oplever social kontrol (i form af at de ikke må have en kæreste eller selv må vælge ægtefælle) mindskes i perioden 2017-2025	Valgdeltagelsen i udsatte byområder øges i perioden 2017-2025
Baseline	De udsatte byområder: X % København: X % [Baseline kommer med undersøgelse via borgerpanelet i 2017]	Baselinemåling foretages i 2019	Baselinemåling foretages i 2019
Forvaltning	Teknik- og Miljøforvaltningen	Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen	Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Strukturel tilgang

Mål, indikatorer og hovedansvarlig forvaltning

Mål	16 Mere sammenhængende by	17 Mere blandet boligmasse i de udsatte byområder	18 Mere attraktive boliger af tidssvarende kvalitet i de udsatte byområder	
Indikator	Antallet af overgange pr. kilometer barriere (fx regionalvej, volde eller jernbaner) i de udsatte byområder skal øges, således at de udsatte byområder hænger bedre sammen med resten af byen	Der skal etableres 2.500 private boliger i de udsatte byområder i 2025	Antallet af boliger med installationsmangler, støjbelastning og/eller et højt energiforbrug skal reduceres	Antallet af boliger med tidssvarende grønne friarealer med plads til leg og ophold i tilknytning til boligen nærmer sig niveauet for København
Baseline	De udsatte byområder: Barrierelængde: 40,2 km Antal overgange: 109 Overgange pr. km: 2,7 km	De udsatte byområder pr. 1/1-2017 - Private ejerboliger: 4920 (7,2 %) - Private udlejningsboliger: 11308 (16,5 %) - Andelsboliger: 17450 (25,5 %) - Almene boliger: 33330 (48,8 %) - Kommunalt eller statsjede boliger: 1321 (1,9 %) København pr. 1/1 2017 : - Private ejerboliger: 62919 (20,4 %) - Private udlejningsboliger: 80985 (26,3 %) - Andelsboliger: 98544 (32,0 %) - Almene boliger: 61096 (19,8 %) - Kommunalt eller statsjede boliger: 4387 (1,4 %)	2.921 boliger uden toilet og/eller bad (20.438 i København) 4.046 boliger uden fjernvarme (10.761 i København) 30.602 støjbelastede boliger (161.372 i København) 1.187 boliger med D-G i energimærke (10.960 København)	Andel af gårdhaver, der ikke er renoveret i udsatte byområder: 52 % Andel af gårdhaver, der ikke er renoveret i København: 44 %
Forvaltning	Teknik- og Miljøforvaltningen	Økonomiforvaltningen	Teknik- og Miljøforvaltningen	

Vores milepæl for 2025

De udsatte byområder
skal være halvt så udsatte
som i 2017

Måles ved

I 2025 er de udsatte byområders
efterslæb i forhold til københavner-
niveauet halveret på mindst halvdelen af
de fem udpegningskriterier

